



BELLPUIG

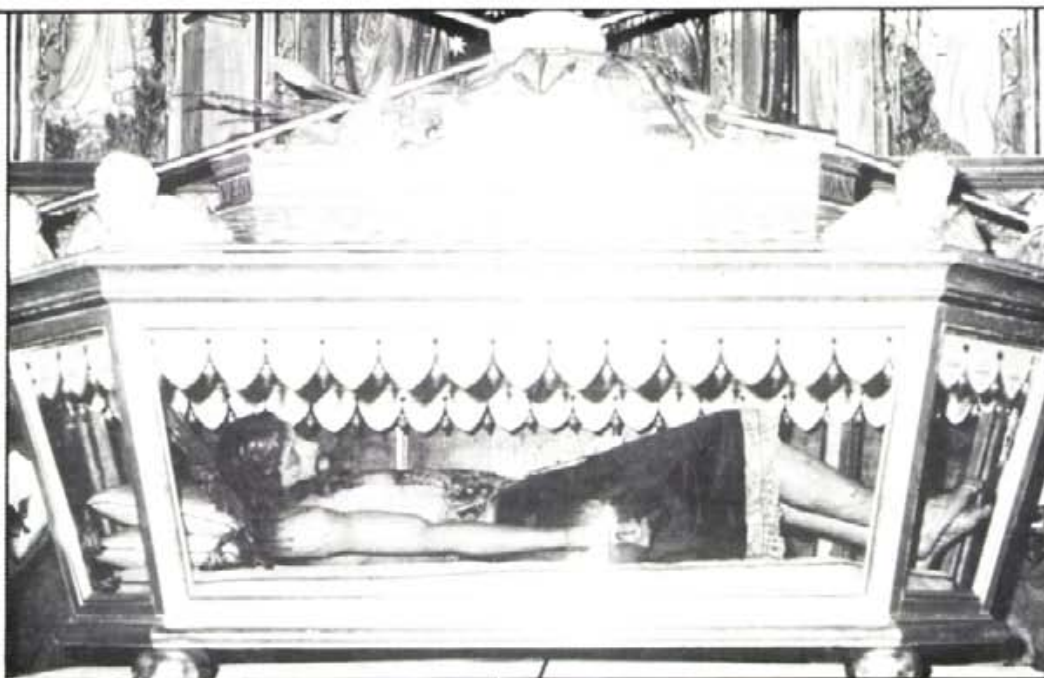
ARTÀ

PRENSA
CORTA

7 ABRIL 1990 N° 24 -VI ÈPOCA- ANY XXX I REVISTA QUINZENAL

S
E
T
M
A
N
A

S
A
N
T
A



OBRES A SES PAÏSSES



CONTRA LA LOGSE

Per entre la fosca, claror.

Acabam avui la sèrie de dos treballs sobre el problema de la droga que hem volgut plantejar des d'una perspectiva més de necessitats que no periodística. És sabut que molt sovint la premsa s'alimenta dels desastres originats pel món de la droga amb una intenció que no va més enllà de la notícia sensacionalista o morbosa que "fa vendre" més exemplars. Parafrasejant la idea que exposa en Tomeu Català, interessa més la "droga" que l'"addicte".

Bellpuig s'ha volgut interessar més per aquest segon aspecte i dirigir-se a aquelles persones que, ells mateixos o qualque familiar, tenen problemes de toxicomanies i fer-los arribar aquesta dimensió poc tractada de la rehabilitació, de la sortida de la via que mena a la destrucció. Per això era imprescindible aquesta segona part on s'exposa que no és un camí que no tenguí alternativa, i qui ho exposa són persones que tenen un coneixement suficient de la qüestió com per poder-los donar crèdit.

Però ens han sorprès dues coses.

La primera és l'estranya coincidència en els plantejaments, en les manifestacions, en les solucions i en les dificultats per sortir-ne, entre les dues toxicomanies tractades: l'alcohol i la droga dura. El lector captarà que, en el fons, el problema és únic. Que l'alcoholisme no és un conflicte domèstic, de poca importància, personal... el paralelisme és tan evident, segons el que ens conten els nostres informadors, que només la bena que el propi afectat sol situar inconscientment sobre els seus propis ulls pot impedir-li captar l'extraordinària importància personal, familiar i social del fenomen. I una dada més: de cada any són més joves el afectats.

La segona, que s'obrin molts d'interrogants. Voldríem haver contribuït a situar en el punt adequat el debat i la reflexió personal entorn de la droga: sempre serà inofensiu debatre el tema en general, fins i tot pot calmar el nostre temor a la plaga; però serà poc efectiu i per tant perillós no dirigir-lo a la realitat immediata. Si el problema és, sobretot, d'"addicte", què faig perquè ni jo, ni el meu fill ni aquell amic meu no esdevenguem drogaadictes? Cap dels nostres convidats no ho ha dit, però qualsevol lector ho pot ben entendre a partir de les seves paraules: **el drogaadicta sempre és un sorprès**, li costa adonar-se de la seva malaltia i quan se li fa tan evident s'exclama: "mai no m'ho hauria pensat, si jo només...".

I els interrogants són molts: com aconseguir que l'educació faci madurs els nostre adolescents, resistents als problemes? com aconseguir que la vida dels nostres joves i adults transcorri en un ambient que els ajudi a créixer? com aconseguir que els pares que només saben passar pena recobrin la confiança en els fills? com aconseguir...?

Una primera claror podríem trobar-la en la rica vida associativa que hi ha al nostre poble i molt concretament la que s'articula entorn de la joventut: associacions de pares. És molt positiu que ja enguany s'hagi posat en joc el programa **Decideix!**; però no ha de ser ni l'única acció ni en l'únic sentit que s'ha d'actuar. De les associacions poden sorgir els moviments que ajudin a neutralitzar allò que tant temen els pares. No seria factible que entre elles es creàs un únic front que s'ho plantejàs?

La reforma de l'ensenyament.

Dues notícies que recollim ens criden l'atenció. La vaga dels estudiants de BUP en protesta per la llei de reforma i la mala acollida que ha tengut entre el professorat l'inici, ja en el proper curs, del batxillerat experimental. Síntomes preocupants perquè, i vet aquí la paradoxa, ningú no nega la necessitat urgent d'un canvi radical en l'ensenyament a tots els nivells.

Per altra part la veu de la jerarquia eclesiàstica també s'ha

manifestat en contra i algun sindicat, no confessional, ha convocat vaga entre el professorat. La LOSE que proposa el Govern comença entre polèmiques la seva revisió parlamentària. La qüestió és tan extraordinàriament complexa que aconsella restar a l'expectativa de com s'engipona finalment la reforma. Expectativa atenta.



REVISTA QUINZENAL

Nº 24-7 Abril 1990

REDACCIÓ I
ADMINISTRACIÓ:

Rafel Blanes 10-ARTA

Tel. 835033

Dipòsit legal: P.M. 57-1969.

IMPRIMEIX:

Gràfiques Llevant
C/ Ciutat, 55. ARTA.

HAN COL·LABORAT EN AQUEST NÚMERO:

C. Obrador, G. Bisquerra, A. Genovard, R. Humbert, P. Ginard, B. Tous, A. Picazo, J. Adrián, Foner, S. Ginard, J. Morey, J. Sureda, M. Dalmau, A. Muñoz, G. Caballero, M. Mestre, S. Conesa, M. Gelaberd.

ADMINISTRADOR:

G. Bisquerra (tel. 562288) Col·laboren: Hnas. Guerrero i M^a A. Sureda.

Drogues (i II)

El castell d'iràs i, si pots, tornaràs.

Per què una persona esdevé bevedora amb el risc inevitable de tornar-se alcohòlic? Hi ha alguns elements comuns en els alcohòlics que ens permetin definir-los? És una resposta difícil i que els mateixos ex-alcohòlics es solen demanar.

El protagonista d'aquesta informació té noms i llinatges: Lluís Ferrer. Parla d'ell i de molts altres com ell que han passat el tràngol i l'han vençut. La seva reflexió és important perquè neix del patiment en la pròpia persona dels efectes d'un mal que, diuen, no és incurable.

Molts d'ells reconeixen haver-se iniciat en el consum d'alcohol a causa de, per exemple, la feina que els obliga a tractar amb gent amb qui s'escau convidar o ser convidat a una copa. Se'n diuen bevedors socials i un exemple el poguérem veure recentment en l'emissió per TVE de *Días de vino y rosas*. La clau podria estar en aquesta incapacitat de no seguir la convenció social, en no saber dir "que no, que jo no bec".

Altres fan referència a un sentit de debilitat, d'inferioritat. Creure que aquella persona, aquella situació amb què t'has d'enfrontar és superior, et vencerà, si no t'ajudes amb un estimulador, amb un euforitzador. Aquesta sensibilitat a la inferioritat, aquest sentir-se incapaç, es manifesta, per exemple, en els joves quan recorren a l'alcohol per escometre una al·lota, per convidar-la a ballar, a sortir...

Altres no saben rompre aquella convenció social que diu que beure alcohol fa home. Això té un efecte molt pernicios en les dones. La dona pot tenir la mateixa motivació per beure que un home, però està lleig i beurà d'amagat, sola, a casa, i per aquest motiu pot ser difícilíssim detectar la causa dels problemes que es manifesten: com que ningú no l'ha vista beure, ningú no pensa que... En canvi l'home beu en públic perquè això reforça el seu paper de mascle. Se sap d'homes que beuen, però i de dones?

Altres són alcohòlics intermitents i diuen que es poden aturar quan volen, i és cert. El problema és que no poden evitar tornar-hi. El motiu sol ser una emoció forta. Curiosament no només en una època de crisi, de dificul-

tats, de problemes... també per motiu d'una alegria.

Ni en Pere P. ni en Toni J., dels quals parlarem a la primera part d'aquesta sèrie, no creuran mai que són malalts que reclamen tractament: la cuirassa que s'han fabricat ("No m'engat mai, jo!") els ho impedeix. Qui ho pot notar són els qui conviuen amb ells. L'esposa, els fills, els amics... A vegades l'esposa és també víctima d'aquella cuirassa ("No s'engata, va alegre, però no. A més, no l'han de confondre amb un d'aquells tirats pel carrer...") i el cercle es tanca, perquè el marit es sent confirmat en la no-importància dels símptomes. Com a màxim admetran que és un vici... i el mal fa el seu camí.

i diuen que es poden aturar quan volen, i és cert. El problema és que no poden evitar tornar-hi.

Un camí ple de tenebres. Hi ha sortida? En Lluís Ferrer afirma rotundament que sí. Ell i altres artanencs n'han sortit. I és molt curiós observar que la majoria de bevedors han intentat aturar-se, i ho han provat tot sols, en secret perquè no volen evidenciar res. I han fracassat: això els reforça la convicció que és impossible, que no poden, que només una copeta els dona força per seguir... i ho tornaran provar. El cercle es tanca, cada cop més.

Però aquest procés demostra dos aspectes importantíssims. El primer és que, de manera inconscient, se saben malalts, se saben en el camí de la fosca, en volen sortir, tenen voluntat de sortir-ne. Per tant, no tot és inútil.

El segon, continua en Lluís, demostra la inutilitat d'un camí, el d'intentar-ho sols; però deixa una porta

oberta que és, precisament, la que han seguit amb èxit una dotzena bona d'artanencs: provar de sortir-ne amb ajuda d'altres. A Artà trobaríem gent que avala aquesta via.

La solució definitiva sembla que és reforçar els propis recursos personals després de descobrir-los.

En primer lloc, cal una solució clínica. Això sol espantar molt els afectats perquè s'associa immediatament al psiquiàtric. Qui sap si ja n'han passat algun pic amb resultats decepcionants; però no es tracta d'això. Des de fa un any i mig funciona a Ciutat una clínica especialitzada, l'única a Espanya, i tots els artanencs que hi han anat n'han sortits molt satisfets. Sol requerir un internament d'entre deu i quinze dies, a un preu de set o vuit mil pessetes diàries. El tractament intensiu i adequat és la millor garantia.

El tractament clínic, però, no basta. Cal després seguir unes sessions de teràpia de grup que es fan a Manacor, un pic a la setmana. Aquest, a judici dels qui ho han experimentat, és l'aspecte determinant. La solució definitiva del problema sembla que té caràcter psicològic, de reforç dels propis recursos personals després de descobrir-ne l'existència i les pròpies capacitats.

Aquí pot acabar el viatge cap al no res, aquí pot produir-se allò que altres artanencs ja han experimentat: la recuperació d'una vida normal, amb moments bons i amb moments no tan bons, però digna de ser viscuda. La ruta de l'esperit de vi cap a les boires pot voltar i convertir-se en la ruta de l'esperit humà potenciat.

Tot un dia per morir

Tota una vida per viure-la

També la ruta del cavall té sortides laterals abans de l'estimada definitiva. Dificils, molt difícils: "Una persona enganxada només té tres sortides. Només tres: o presó o prostitució, una; mort per sobredosi o per altres malalties, dues; sortir-ne de debò, tres. Tu o jo passarem un dia, un mes o tres mesos fotuts, però en sortirem. Un toxicòman no té més sortida que una d'aquestes tres".

Ens ho conta en Tomeu Català, del qual no necessitam dir res als artanencs. Director del projecte "Home", coneix el problema com pocs i s'ha avengut a una xerrada llarga de la qual n'extreim les idees que segueixen.

El toxicòman no és ni un lladre, ni un boig, ni un criminal, tot i que a vegades tenguí un comportament que justifiqui aquests qualificatius. El toxicòman és una persona molt covarda davant els problemes de la vida i que en lloc d'afrontar la realitat i treure de si les capacitats que té i respondre amb les pròpies potencialitats, no ho fa, sinó que s'escapa i cerca allò que el defensi dels problemes que no pot superar. I és una persona que en algun moment va requerir una ajuda d'aquestes per superar dificultats i es va dir "jo, ara, amb això, passaré, però per això no m'he de considerar enganxat".

El moment més delicat és el de l'adolescència, quan la persona no és madura i l'afecten les crisis de família, d'escola, afectiva, de pandilla, de sentit de vida, de no saber què fer a la vida... És una època que, per contra, presenta més portes obertes davant aquesta per-

sona en procés de formació. Hi intervenen dos elements clau. Per una part la curiositat: què és això? és la pregunta fonamental amb la qual avançam les persones. Per altra, la pressió de grup: jo necessito estar en qualque grup i fer el que facin en el grup, perquè he de ser com són els altres. La pressió del grup és ambivalent, perquè hi pot haver el trobar-se sol, la incomunicació, la soledat. Per evitar la soledat l'adolescent farà el que fan els altres, per ser un d'ells.

Arriba un moment en què la persona que ja viu enganxada intenta, cada dia, deixar-ho, i no pot, perquè no és gens fàcil.

Imaginem una rotllada de joves i algú encén un porro i el passa. Què ha de fer aquell jove que no en vol, quan tots en prenen? Ha de dir que no? La veritat és que es necessita una força de voluntat tan enorme que és difícil trobar-la en un

adolescent. Això és la pressió del grup. I a un jove que ha provat un porro no se li pot fer creure que allò sigui dolent: l'efecte immediat ha estat positiu i això és innegable. Com més immadur sigui més incapaç serà de pensar a llarg plaç, més s'aferrarà a la sensació immediata. I aquesta estimulació, aquest instant de plaer en què s'esvaeixen les preocupacions pot presentar-se com a a insubstituïble. El procés s'ha posat en marxa. Segons en Tomeu Català la droga és un ídol, un déu castrador perquè t'ho exigeix tot i et rebenta, et castra totalment.

Al principi és un joc: "jo començ, però ho deixaré quan vulgui"; però arriba un moment en què la persona que ja viu enganxada intenta, cada dia, deixar-ho, i no pot, perquè no és gens fàcil. I el fracàs l'enfonsa més; però cada dia ho vol deixar. El problema de la drogadoicció, diu en Tomeu Català, "és bàsicament un problema educatiu. Si a un adolescent se l'ha educat a trobar en ell mateix la força per afrontar els problemes, i a establir llaços afectius positius amb en els altres, és molt més difícil que s'enganxi". Creurà que pot vèncer els problemes, que els pot explicar a qui l'entendrà i l'ajudarà. Aquesta educació que fa créixer la persona és la millor prevenció.

Ma mare m'ha criat dins una campana de vidre. És una persona aprensiva i protectora. Preocupant-se tant m'ha transmès moltes inseguretats

L'educació per créixer no és fàcil. És saber jugar entre la protecció de l'indifens i el deixar-lo a mercè dels seus problemes perquè aprengui a resoldre'ls per si mateix. Ajudar-lo i animar-lo, però deixar que sigui ell el protagonista de la pròpia vida.

Vegem un testimoni: "Ma mare



La reina Sofia visita Ses Sitjoles, centre de rehabilitació. A la seva dreta, en Tomeu Català. El segon per l'esquerra, el president Cañellas.

m'ha criat dins una campana de vidre. És una persona aprensiva i protectora. Preocupant-se tant m'ha transmès moltes inseguretats". Els pares tenen tendència a crear una campana de vidre, justificada, diuen, perquè el fill no està preparat per defensar-se ell mateix. El perill és perllongar massa la campana de vidre perquè en arribar el moment de la dificultat no sabrà estar sense i en cercarà una altra: és un persona amb alt risc d'esdevenir toxicòman.

els ajudarem a ser feliços. I no hi cap persona feliç que es drogui.



Al centre, Mario Picchi, fundador del "Projecte Home" per a la rehabilitació de toxicòmans.

L'educació seria preparar-los perquè siguin forts, sense necessitat de campana protectora, que la tenguin dins ells. I els pares educaran segons com ells mateixos visquin, perquè transmeten allò que viuen. Els pares poden no distingir aquest moment clau en què és convenient que el fill resolgui per si mateix els seus problemes. Sempre el podran ajudar, però no sempre podran evitar-los-hi; fins i tot els pares han

d'acceptar que els problemes dels fills són seus, que estan més allà de la pròpia responsabilitat de pares i que és inevitable que, en algun moment, es trobin sols davant el perill. Si no saben córrer sense campana protectora, és molt probable que l'esclat sigui total.

En parlar dels drogaddictes els diaris solen parlar de la primera part de la paraula, la droga. En Tomeu diu que l'important és la segona, és a dir,

l'addicte, la persona. "Si som capaços d'educar els fills amb la capacitat de sentir-se persones, d'estimar els altres, de posar en joc les capacitats emotives, afectives, intel·lectuals, d'imaginació, de creativitat, de distanciar-se un poc de les coses, de ser crítics, de no estar excessivament aferrats a res... els ajudarem a ser feliços. I no hi cap persona feliç que es drogui".

ALQUILER DE PELICULAS

ELECTRODOMESTICOS



TELYCO

FAX Y TELEFONOS



saló de bellesa

ESTEL D'AUBA

Isabel Solano
Esteticista titulada

Carrer Joan XXIII, 19-1º - Tel. 56 29 50
ARTA (Mallorca)

NOVETAT
RECUPERADOR ELECTRONIC.
(Tractament artròsic).

Maquillatges
Neteja de cutis
Depilacions
Tractaments facials i corporals
Tractaments anticelulítics
Drenatge limfàtic
Depilació elèctrica.

Creis que el temps d'ara no és com primer?



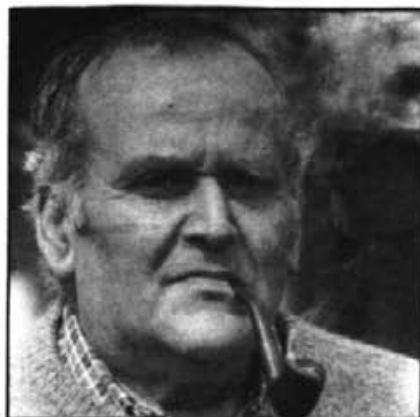
PERE MESTRE CARRIO, Vell

Jo crec que plovia com ara, i també sabia anar desbaratat. Jo he vist aturar-se de ploure pel febrer i encara haver-hi una bona anyada; però ara estiren més aigua i de més avall. De fred pot ser que en fes més: basta recordar la neu del 56. De calor, igual. Senyes? La millor era el puig d'Alpare: quan es posava capell, solia ploure. En vaig aprendre dels meus pares i del meu sogre, en Miquel Melindro. Un bon endeví era en Monseriu de S'Aigo, que d'aquí li ve el nom.



JAUME GINARD GENOVAR, Butler.

Primer plovia més i passàvem dies sense poder sortir, sobretot si s'aferrava el llevant o la tramuntana. Els estius, en canvi, són igual. El millor per endevinar el temps era en Monseriu de S'Aigo. Diuen que si per la marededèu de setembre fa vent, l'hivern serà plouguer; també que el mestral fa net de níguls. Hi ha moltes senyes, però és llarg d'explicar. El pagès sempre ha temut el calabruix i la sequera, però la neu era senya de bona anyada.



FRANCESC TOUS SUREDA, Des Camp Gran.

Primer plovia més, però també hi havia anys molt secs i les collades de temps eren més llargues. Hivern? més freds: sovint havíem de rompre el cristall dels abeuradors, o dels bassiots, i això ara no passa tant. L'estiu, com ara. Jo he après les senyes dels vells, sobretot dels mariners, i n'hi ha moltes, segons el lloc per on les puguis descobrir. En haver d'anar a pescar sempre mir d'on ve el temps. La televisió catalana encerta més.



MIQUEL GELABERT GINARD, Barraca.

Abans plovia més, record ben bé els dies sense poder fer feina, i feia més fred; però els estius eren iguals. Senyes? els pescadors vells en sabien moltes i a mi m'agradava escoltar els que en sabien: "cel entrevallat, en dos dies és banyat"; a Artà no hi plou mai de mestral. La pescada sempre es fa abans de partir: el temps que fa t'ha de dir la pesquera apropiada: na Torrens és bona pel llebeig... els de televisió en saben, però a Mallorca no l'endevinen.



JOAN GINARD MASSANET, Prim.

Primer plovia bastant més, brusquejava setmanes senceres i sempre anaves rovat. Tot l'any hi havia xaragalls que corrien. El fred es nota a més, però perquè anàvem més primos i e roba. L'estiu, per l'estil. La direcció del vent importa per caçar i pescar de canyeta, però amb barca generalment no influeix. Les senyes les sé per l'experiència i pels consells de gent major. Segur, no hi ha res; però una nuvolada de mestral, només brusca. La televisió? sí, m'ajuda, encerten bastant.



JOAN SUREDA GINARD, Peix.

Sí, primer plovia més, els torrens sortien i corrien més que ara i els hiverns eren més freds i més llargs. L'estiu no ha canviat. Per pescar de canya el ponent és el millor, fins al mes d'abril i el migjorn, per molt que diguin, és bo a l'estiu, perquè és fresc. La informació de televisió referida al temps de Mallorca falla molt. Jo record un vellet que feia puu a Campos que va anunciar fa anys que els vents girarien freqüentment a migjorn.

Com a protesta contra la LOSE

Vaga d'un dia i manifestació dels alumnes de l'Institut

Alguns problemes circulatoris.

Dijous dia 22 de març els alumnes de l'Institut Llorenç Garcías i Font feren vaga d'un dia. Sobre les nou i mitja sortiren en manifestació i es dirigiren a la Sala. Posteriorment anaren al creuer de Son Servera i després a l'entrada del poble. Les forces de l'ordre no intervingueren en cap moment.

En assemblees celebrades abans del dia 22 els alumnes acordaren adherir-se a la convocatòria de vaga presentada pel Sindicat d'Estudiants. La protesta es dirigeix contra la LOSE (Llei d'Ordenació del Sistema Educatiu, coneguda per Llei de Reforma), que ha començat el tràmit parlamentari. Els alumnes objecten, entre altres motius, les ajudes estatals a l'ensenyament privat, la manca de qualitat de l'ensenyament, la no igualtat de la representació dels estudiants en els Consells Escolars, la persistència de la selectivitat, etc.

La participació en la jornada de protesta va situar-se sobre el 70% dels alumnes i, en contra del que va ocórrer a la majoria de centres de l'illa, els alumnes no es quedaren a casa, sinó que participaren activament. No s'acudí a la manifestació de Ciutat però n'organitzaren una a Artà.

Després de confeccionar les pancartes on exposaven les seves queixes, sortiren cap a la plaça del Conqueridor, i per Antoni Blanes arri-



baren a la Sala, on lliuraren al Batle un document que contenia les seves reivindicacions. Després de fer una asseguda a la plaça de l'Ajuntament, es dirigiren a la carretera de Capdepera, concretament al creuer amb la de Son Servera on tallaren el trànsit durant un quart d'hora llarg. Les coes arribaren a ser importants i els ànims s'escalfaren un poc. En general els conductors afectats, que rebien un full explicatiu, es queixaven agrament.

Poc després la manifestació continuà carretera amunt, cap a l'entrada del poble, amb les conseqüents molèsties, tot i que mínimes, per al

trànsit. Arribats a l'altura de l'avenguda Argentina, els manifestants es col·locaren enmig de la carretera i tornaren tallar el trànsit, mesura que no va produir els embossos anteriors perquè era possible la desviació a carrers alternatius. Amb tot, s'hi estaren prop de les dues hores.

Una dotació de la policia municipal va vigilar discretament l'acte de protesta sense que fos necessària, en cap moment, la seva intervenció. La Guàrdia Civil tampoc no va intervenir.

Reforma educativa.

Notícies d'última hora ens confirmen que en el curs 90-91 a l'Institut Llorenç Garcías i Font començarà a aplicar-s'hi la reforma educativa. Des de Bellpuig tenim informació sol·licitada a la Direcció Provincial del MEC que, a l'hora de tancar aquesta edició, no ens ha arribat encara; però sembla que ja es definitiu l'inici de la reforma a Artà.

Així, el proper curs, l'Institut ofertaria als alumnes que acabin la bàsica, el primer curs del batxillerat experimental, distint a l'actual i encara no definitiu de cara a la reforma en marxa. Aquesta mesura implica, a més, l'absorció gradual de la secció de Formació Professional. Els alumnes que prefereixin cursar l'actual BUP s'hauran de matricular a l'Institut de Manacor o a un centre privat circumstàncies que auguren una acceptació massiva, i a la pràctica forçada, de la nova ordenació.

La mesura ha estat mal acollida entre el professorat de l'Institut, sobretot per la forma en què s'ha duit a terme. Sembla que l'equip directiu i els representants del professorat en el Consell Escolar, després d'una votació del claustre, han gimit en protesta per la imposició. Els professors de la secció de Professional, en canvi, veuen la mesura com una millora clara en relació a les condicions actuals. En tot cas, és sabut que entre el professorat l'entusiasme per aquesta reforma és gairebé nul.

Contestador automàtic.

En el capítol de millores que, poc a poc, anam aplicant a la nostra revista, avui hem de parlar de la instal·lació d'un contestador automàtic. En qualsevol moment del dia o de la nit qualsevol persona ens hi podrà deixar un avís, una notícia o qualsevol observació que ens vulgui fer arribar. Bastarà marcar el 835033 i seguir les passes habituals en aquesta classe de mecanismes: després de sentir la notícia que el contestador es posarà en marxa després de la pitada, s'ha de dir, amb bona veu, clara i sense frissar, allò que ens vulgueu comunicar. Hi ha un requisit indispensable: la identificació. En cas contrari no podrem fer cas del missatge.

Da. Maria Ignàcia, accidentada.

Dona Maria Ignàcia Morell i Fonts dels Olors, sa senyora, es troba internada a la UVI de la clínica Juaneda de Ciutat on intenta superar un vessament cerebral que la manté en estat greu. Aquesta és la situació en el moment de tancar la present edició, dimarts al migdia.

El divendres dia 30, a primeres hores de la tarda, dona Maria Ignàcia tornava a Artà en cotxe per la carretera de Canyamel. Per causes desconegudes es va precipitar contra una paret lateral i en l'accident va sofrir ferides greus a la cara i al cos. Internada amb urgència a la clínica esmentada ha passat per moments molt delicats, com són tres aturades cardíaques afotunadament superades; però la més preocupant és la que hem dit al principi, sobrevinguda la nit del dilluns i que a hores d'ara continua mantenint-la en estat greu.

No cal dir que, a més de tota la comunitat de la Residència, són moltes les persones que s'interessen per la seva evolució i que manifesten, amb nosaltres, el desig d'una recuperació ràpida.

Associació Ornitològica local.

El passat divendres dia 23 de març a la reunió setmanal de l'Associació Ornitològica al seu local social del bar Can Toni, acordaren celebrar en la temporada 90-91 dues exposicions de canaris; una el dia de la fira de setembre, com ja és habitual els darrers anys, i la segona -i per primera vegada a Artà- la celebració del primer concurs local de canaris de color i postura, ja a nivell provincial. Aquest concurs es celebrarà a la primera quinzena del gener del 91, coincidint amb la festa de Sant Antoni.

Cal dir que l'Associació va a més cada dia i ho demostra que actualment ja té 28 socis, xifra més que acceptable si tenim en compte que és una afició de minories i el poc temps de vida que du l'associació.

Festa per la beatificació de Sor Francinaina.



Grup escultòric en bronze de la Beata original de P. Pujol.

Encara que amb un involuntari retard reollim la notícia que el 17 de febrer passat les Germanes de la Caritat juntament amb el poble d'Artà, celebraren amb solemnitat una missa d'acció de gràcies per la beatificació de Sor Francinaina de Sencelles.

Presidí la celebració una bellíssima escultura de bronze de la nova Beata, original d'en Pere Pujol. La talla quedarà emplaçada dins la Residència de la Posada dels Olors.

En el comunicat rebut, les Germanes de la Caritat expressen el desig "que la seva mirada sigui per a tots els seus devots una empenta ben forta per seguir endavant pel camí de l'autèntic evangeli". A més, "Voldríem fer arribar a través d'aquest petit escrit, el nostre agraïment a les persones que, desinteressadament i amb molt d'afecte, han fet possible el desig de poder contemplar i admirar la nova Beata a través d'aquesta hermosa imatge. Igualment volem agrair la participació i ajuda a totes les persones joves i majors que demostraren el seu interès i encert en la preparació i celebració de la Festa de la Beata Francinaina. Moltes gràcies."

Reunió Socialista.

El passat divendres dia 30 Bellpuig va ser convidat pel Grup Socialista d'Artà a un dinar-reunió al celler de Can Faro. Sota la presidència d'Antoni Garcías, senador del PSOE, els representants socialistes locals es reuniren amb els convidats: empresaris, presidents del futbol, tercera edat, club hípic, i Apas d'Artà.

La reunió fou bastant informal, ja que el senador va presentar el programa socialista més bé en un col·loqui participat. A més de problemes generals com la inflació, l'atur, els crèdits bancaris, etc. també es va tractar el tema de l'assistència mèdica, de si centre de salut a Son Servera o a Artà. El senador Garcías va dir que aquest tema era de competència de la Comunitat Autònoma i que veia factible que a Artà hi pogués haver un segon centre.

Tot acabà amb una cordial conversa que sempre ajuda per aclarir conceptes i idees.

EN RECORDANÇA D'UNA AMISTAT

Pere Ginard Ferrer

El tracte amistós entre en Pedro Matemales Llinás i un servidor, quantapassava, de debò, els cinquanta cinc anys. Parl en present, perquè, malgrat el seu òbit, mai el consideraré absent de nosaltres. Per tant, els lligams amistosos que m'uneixen amb en Pedro, són incorruptibles.

Ara mateix, els records d'infantesa s'acaramullen. En Pedro, de fet, és la meua arca de les meravelles. Mestre, advocat, conseller i descobridor. L'any 1935 es va entossudir a que jo, fort i no et moguis, sigués futbolista. Sobre la clotada gespa del carrer des Sol, m'incia en el maneig de la pilota. Després d'una dotzena de lliçons, jo seguia xutant a la cotxeria de Ca Ses Julianetes, però el destí final de l'esfèrica eren les persianes de Ca'n Joan Moyà. Vist el fracàs, resolgué convertir-me en genet hípic. D'amagat, tregué n'Estrella, l'egua del padrí l'amo En Bernat Tiu. Anam a Na Franca a intentar-ho. "Mira, em digué. T'has d'aferrar amb ses cames a sa panxa de s'ego. Per res del món li amollis".

Prenc soca a una figuera paratjal. "Estàs? Venga, idò! Erri, tita!". De seguida vaig notar que l'animal se n'anava de buit. Servidor estava de cul i cavalcant un terròs com una caixa de carro.

Tardor de 1937. Arriba el moment de la Primera Comunió. A ambdós les sabates ens boquejaven a la mala. "No temis. Això s'arregla aviat". Demanà a Sor Magdalena dels Sants, un manyoquet de cotó amb el qual atapí les obertures sobrants. "Val més que sobri sabata que no sobri peu". Combregàrem units com dos siamesos.

Una setmana abans de la comunió solemne, 1940, m'envei una tristor força anguniosa. "Venga, digués què et passa". La meua angúnia era degut a que jo no podia estrenar mudada. "Per això t'apures? Deixeu anar, no siguis bedul. Jo tampoc n'estrenaré cap de vestit nou. Pensa que noltros ja som 'veteranos'". "Ai, Pedro, si mostrarem un pam de cames".

La nit subsegüent dela festa quedàrem en què aniria a cercar-lo a caseva. Quan vaig girar la cantonada de

Ca'n Miquel Murta, ell m'esperava davant el forn (carrer del Sol, 2). Tot seguit, s'embutxacà les mans dins els calçons de marineret. "Heu vous, si a tu t'arriben fins a mitjan cama a jo me vouen es genolls". Partírem vers Ca Ses Monges plens de felicitat.

No obstant això, el fet més remarcable i que sempre li agrairé, consisteix en el meravellós descobriment del camp espermatozoic. Corria l'horabaixa del 26 de novembre de 1939. Mentre fèiem el cabrit pels brandolats de la Plaça de S'Aigua, la comara Maria Mairata, tia d'En Pep Melià, portava N'Andreu Tous Soler, Canals o de Ca Na Juana, a batiar-lo.

Triomfalment vaig clamar: "Pedro! Ara és es cop de voure sa caixa de Sant Antoni i així sabrem d'on vénen ets al.lots petits". "Oh, tros de beneit. Encara estàs amb aquestes?" Just un expert ginecòleg, em donà una classe magistral referent



a la ciència i miracles de la procreació.

Pedro: tu no morires. Els homes com tu no moren perquè són la raó dels qui vivim. Tu, pels segles dels segles, seràs la saba germinadora de futures generacions. Personatges com tu, anc que desaparequin de la faç de la terra, segueixen presents, tota vegada que l'estela a seguir és el quest del teu congènit i exemplar comportament.

Carta a Pere Matemales

Amic Pere: Si quan naixem s'ens designen dos companys inseparables i que estaran al nostre costat fins que exhalem el darrer sospir, l'Angel de la Guarda i la germana Mort- el guardià de la teua vida d'alguna manera devia avisar-te de la mala jugada que t'estava preperant el que es vesteix de calavera i porta sinestrament la dalla.

Des de la més tendra infantesa he gaudit de la teua amistat, per això sé del teu bon gust per les coses refinades: l'art, la cultura, l'esport; els jocs de ment i entreteniment, com l'escacs, -del que disputares el campionat de Mallorca deixant ben alt el nom d'Artà-, dames, dòmino, i el gran saber en el teu ofici de pastisser, han fet de tu un home conegut i estimat.

Jamai oblidaré aquelles agradables vetllades al saló dels P.P. Francisjans, en les quals tu eres l'apuntador i arribaves a saber l'obra quasi de memòria. També eres ben jove quan a les ordres de Llorenç Tarrassa (Nonga) començares a cantar a l'Orfeó Artanenc a la corda dels baixos. Després, els directors foren mons Damià Nicolau i Don Antoni Gili (Batlet). Aquesta afició t'ha acompanyat fins a la fi de la teua existència sota la sàvia batuta de Bartomeu Ginard. Possiblement no hauran estat apreciats en el seu just preu els sacrificis que feres tant en preocupacions com en efectiu pel nostre futbol. Tant Club Artanenc com F. C. Barcelona amb la teua fuita han sofert una gran pèrdua.

Pere: Vaig aprendre al mateix col·legi que tu anares que les cartes havien d'esser curtes i closes. Per això no vull allargar més. Em consolid al dolor dels teus íntims i t'allarg la meua mà amiga a través d'aquest tràgic enigma que ara ens separa. Als que encara vivim en aquesta vall de llàgrimes, en aquest món d'ambicions de poder i de venjança, per a unir-nos a la teua pau, solsament ens manca això: un cop de falç. Fins ara Matemales. Esteim a la volta del primer cap de cantó.

Miquel Tous Servera

SEBASTIA MESQUIDA

Podria fer una descripció assèptica d'En Sebastià Mesquida Sureda, dient que és natural d'Artà (de Ca'n Barraca), que té 56 anys, que és capellà, que entrà al seminari als 25 anys, i que en duu 13 agranant els carrers d'una populosa barriada de Ciutat, etc. Això seria una fitxa verídica i exacta, però no revelaria del tot la realitat que viu el nostre entrevistat.

Sebastià Mesquida és mal d'enquadrar dins una fitxa; és una persona que transpu humanitat i seny. És un home de pau que parla amb calma i dolcesa, pensant -com és propi dels intel·ligents- paraula per paraula lo que vol dir, amb pauses i silencis. Es mostra molt acollidor i obert al diàleg, un diàleg que resultà fàcil i agradable a la casa on viu amb el seu pare, a una barriada de les foranes de Ciutat.

De manera sincera i espontània recordarem anys i fets passats que avui ja configuren tota una vida.



BELLPUIG.- Sebastià, ¿com t'entrà la curolla d'anar al seminari als 25 anys?

SEBASTIA MESQUIDA.- Les arrels estaven situades anys enrere. Cada vegada concedia més importància a la qüestió Déu. Jo m'anava demanant què era el màxim que podia fer de cara a aquella inquietud; el màxim consistí en anar al seminari. Aleshores treballava de caixer a un hotel; record que els meus futurs superiors em permeteren entrar pel gener perquè havia de cloure el balanç de l'any 1958.

B.- Repassem una mica el teu currículum.

SM.- Vaig dir missa l'any 1967 després d'haver estudiat un parell d'anys a Comillas on encara hi vaig fer un any després de l'ordenació. Llavors vaig ser vicari de la parròquia de Sant Sebastià i professor de l'Institut Ramon Llull, professor també del seminari, Delegat de Comunicacions Socials i d'Ecumenisme i responsable d'un grup de seminaristes teòlegs. Amb ells vaig anar a la parròquia Verge de Montserrat. Després vaig demanar al bisbe per dedicar-me a qüestions més lliures i no estar a una parròquia.

B.- La curolla del treball civil, ¿d'on et vingué?

SM.- El tipus de feina i la idea anaren unides. La idea inicial era aquesta: vaig percebre que la gent corrent de la barriada de Verge de Montserrat vivia a una altre món, molt més problemàtic que el meu com a capellà. Per a aquesta

gent acostar-se al capellà representava una passa plena d'artificis; jo per a ells era un estrany i el seu món ho era per a mi. Vaig entendre que lo lògic era que no hi hagués aquesta distància i que jo fos capellà des del seu nivell i així vaig pensar en aquest tipus de feina concretament a fi que ningú em pogués veure com un privilegiat al seu costat. Ara diria que en aquest tipus de feina (agranador) lo que hi veig és que hi conflueixen els elements més significatius i les urgències majors de la història que vivim.

B.- ¿Pots explicar una mica més això darrer?

SM.- Si hi ha un exercici de poder, si hi ha una opressió, si hi ha uns homes explotats merament com instrument de feina, si hi ha uns homes que, a pesar d'això, a penes poden sobreviure, si hi ha una gent, amb una paraula, que no coneix més horitzó que l'estret espai que li deixa aquesta activitat i lo que li permeten les possibilitats econòmiques... aquests són els elements significatius que expressen lo que és la història que vivim.

També hi trobam aquí (dins aquesta casa de feina) les urgències majors -així els anomena en Sebastià-: aquelles situacions que demanen una solució com cap altra, situacions que humana i cristianament semblen intolerables però que se donen i que a altres nivells potser es veuen manco. Tot això se presenta sense disfrassos; un lloc així, de feina com la meua, ha d'interessar a qualsevol creient i per a un capellà és com una espècie de repte. Si existeixen llocs

privilegiats per contemplar i viure el moment que vivim són aquests, per tant, me sembla un repte acudir a ells de part d'un capellà.

B.- En Sebastià fa 13 anys que treballa com a femeter; per a ell, aquest és un lloc privilegiat des del qual connecta amb la gent. Li pregunt amb un cert dubte. ¿Te sents feliç? I em respon tot d'una.

SM.- Sí, me sent feliç, no ho canviaria! Som una víctima de les meves idees, me costa fugir-ne quan n'estic convençut. Les idees van davant les meves forces, som així. No puc dir que això m'hagi costat, me segueix constant, però era una convicció de la que no en podia fugir. Encara ara no trob cap raó per deixar-ho. He trobat el que cercava, el lloc precís que cercava.

B.- ¿Quina és la teua relació amb els companys de feina, com te miren?

SM.- Tots saben que som capellà, però el seu tracte amb mi m'assembla que es pot considerar perfectament normal i d'igual a igual. Els problemes que hi pot haver dins la feina surten ben igual si jo hi som, o potser surten més. Pensa que vaig ser una temporada (i vaig dimitir perquè trobava que a un moment donat allò no resultava eficaç tal com jo desitjava que ho fos) del comitè d'empresa, la qual cosa suposa que me proposaren i votaren per aquest càrrec sense que jo donàs una passa. Me consideren que estic dins el problema de la feina i que el visc sense cap tipus de privilegi. Les qüestions religioses no

surten, això és un signe de deixar-ho al marge de part seva i són lliures de parlar davant mi; al mateix temps són respectuosos, a mi no me diran segons què.

B.- ¿Com compaginar la feina de femeter amb la de caire intel·lectual? Perquè tu ets un intel·lectual.

SM.- Aquesta feina té avantatges; mentre la fas pots estar pensant constantment, pots agrandar d'eima i observar moltes coses: gent que passa, que xerra, que comenta, que et saluda... Altres feines, com escriure a màquina no em permetrien pensar. Fer classes, ho sé per experiència, deixa la gent esgotada. L'inconvenient que té l'agrandar és que has d'estar set hores damunt les cames, movent-te i en aquest aspecte no és una feina lleugera.

B.- ¿Continues donant classes al Centre d'Estudis Teològics de Mallorca?

SM.- Sí. Don teologia fonamental. Jesús històric. Revelació i fenomenologia de les religions, al manco fins ara.

B.- Tens un lloc i un grup on celebrar la teva fe?

SM.- A parròquia no; ho solc fer amb un grup d'amics; qualche vegada vaig a concelebrar a alguna parròquia de veïnat de per aquí.

B.- ¿Quina relació tens actualment amb Artà?

SM.- Ara molt poca. He d'estar molt pendent de mon pare que no hi veu i estic molt fermat, tenc poca llibertat de moviment, però tots els anys acudesc a una trobada que feim tots els companys nascuts l'any 1933 en la que jo dic la missa.

B.- Hi ha una qüestió que m'agradaria parlar amb tu. ¿Creus que l'Església d'aquests darrers anys se n'ha duit una resseguda? Dit amb altres paraules, ¿s'ha perdut l'esperit jove i renovador

del Concili Vaticà II?

SM.- Te contestaré fent-te un raonament. Avui, l'Església no se planteja les grans qüestions socials o se les planteja en termes tan generals que les fan insolubles. La fam del món, l'opressió, és clar que en parla, però no segueix el procés des de la gènesi fins al producte final. El Papa parla a l'encíclica "laborem exercens" d'Occident i d'Orient afirmant que per tot hi ha situacions d'opressió; ara bé, una crítica tan ampla, tan general com aquesta, si no s'estudien les causes de la situació pot resultar superflua.

B.- Per què?

SM.- Perquè pot succeir que demanar al sistema capitalista que no produeixi els fruits que produeix, sigui demanar "peras al olmo" i sembla que el Papa no ho té en compte a això. Amb una paraula, crec que l'Església no fa front a les arrels de les situacions socials del món d'avui. ¿Això és una recessió? Certament abans hi havia un ànim més desitjós de novetat i més esperançat que no ara. Lo que no sé és si llavors l'Església era conscient o no de que s'hagués d'arribar tan endins per resoldre els problemes que ja teníem llavors. No sé si era conscient de la magnitud del problema. No sé si era un ànim de dimensions encara no adultes, un ànim juvenívol i per això mateix més fàcil, o si efectivament era més profund. Abans hi havia, al meu entendre, un esperit més renovador, però no sé fins a quin punt es proposava aquesta renovació, no sé si arribava molt més enllà que els elements pròpiament clericals... és clar que hi va haver una renovació teològica, però jo me referesc a l'ànima de la gent, a l'esperança en què se movia.

B.- Parlem dels darrers canvis en el món: les dues Alemanyes, Rússia, Nicaragua... ¿Quina lectura en fas d'això?

SM.- S'ha fet evident que un sistema anomenat comunisme ha fracassat, com han fracassat tants de sistemes de

convivència humana. Per a mi permanece intacte que la solidaritat total entre les persones, la convivència plena i no discriminada, segueixen essent les aspiracions més profundes i més nobles del gènere humà. Ha fracassat un sistema, potser la causa sigui perquè la igualtat es va promulgar des de fora per decret, volgueren promulgar per decret un tipus de convivència al qual només s'hi pot arribar des de la llibertat. La solidaritat ha de ser fruit de la llibertat i no una imposició. Els que més imposaven la igualtat als altres, eren els que menys la volien per a ells. Al meu entendre queda ara, altra volta, el repte de dur a terme d'una altra manera l'aspiració més noble de la humanitat, que té les arrels en la voluntat mateixa de Déu que vol que els homes siguin germans absolutament parlant.

B.- ¿Com te sents davant el moment actual que vivim?

SM.- No estic massa esperançat però sé que l'home sempre pot donar sorpreses i que hi pot haver grups humans que donin a llum fenòmens positius. Grups que posin enmig allò que la societat pareix que està enterrant: l'humanisme i altres valors.

La nostra conversa s'allargà encara molt més i parlàrem de la seva producció literària. Recordem que Sebastià Mesquida fou el guanyador del "Ciutat de Palma de biografia" precisament amb una biografia sobre Ramon Llull, d'Assaig amb l'obra "Els protagonistes" i que també assolí el premi "Ciutat de Manacor" amb l'obra "El pou".

Sebastià Mesquida, un home senzill, polifacètic, al qui li agrada compaginar el treball de femeter amb el "hobby" de la lectura, l'estudi de la teologia, el cuidar els animals i el caminar sempre que pot. Un home que fa molt i sense fer renou.

Andreu Genovart



Gran èxit de la mostra de cuina.

Una gentada va assistir a la mostra i degustació de cuina bàsica que es realitzà el diumenge 25 a les escoles de Na Caragol. Amb aquest acte finalitzà el curs de cuina al qual han assistit 15 participants. Abans de la degustació En Jordi Guillen, professor del curs, i Miquel Pastor, el Batle, repartiren els diplomes acreditatius de l'assistència i aprofitament al curs. L'assistència, que ja tenia bona boca del que es va realitzar l'any pasat, netejà tots els plats, res no va quedar de les ensalades, terrines, galantines, foie gras, rostits, peixos i reposteria.

El curs organitzat per l'ajuntament i patrocinat per l'INEM té l'objectiu d'eleva la qualificació professional dels participants. Aquest és el segon curs de cuiner que es realitza al poble i ha tengut una durada de 400 hores.

"Els continguts del curs són els principis bàsics de la cuina, no enseny a fer receptes concretes, sinó uns principis



bàsics i generals a partir dels quals els alumnes puguin desenvolupar la seva creativitat i fer qualsevol plat", afirma en Jordi "Tota persona que està dins la professió de cuiner i que vulgui

millorar o que vulgui entrar dins aquest camp com a primera feina, té en aquests cursos una bona oportunitat".

"DNI CADUCATS.

El divendres dia dos un matrimoni artanenc es va veure impossibilitat d'anar de viatge, com tenia previst amb un grup d'amics, perquè el DNI d'un d'ells estava caducat. Es comentava que la policia no renovava els carnets, a l'espera de la introducció del nou model.

Per saber què hi ha d'aquesta aparent incongruència demanàrem i obtinguérem de la comissaria de policia de Manacor la informació que segueix.

En efecte, els carnets expedits el 84, que caducaven en el 89, han estat prorrogats per un any, però aquesta perllongació de validesa només té valor a l'interior de l'Estat i qui vulgui sortir a l'estranger i no disposa de DNI en vigor, té necessitat d'un passaport que hi estigui. Possiblement aquesta és l'explicació del fet que motiva aquesta notícia.

La pròrroga esmentada no afecta els DNI expedits en

anys distints al 84, que es van renovant normalment. Quant al nou model de DNI, sembla que en els mesos de maig/juny d'enguany ja es posarà en ús.

Qui vulgui renovar-se'l a Manacor actualment ho té una mica difícil perquè un dels dos funcionaris assignats a aquesta funció està de baixa i no hi ha substitut. A les nou del matí es donen trenta números, tot i que a causa de les aglomeracions que hi ha se'n donen alguns més. Quan el segon funcionari es reincorpori, seran seixanta, com a mínim, els carnets que es renovaran cada dia. Entre tant hi ha gent que a les set i mitja del matí ja espera per poder obtenir un dels números que li permetin fer-se o renovar-se el document. Hi ha la possibilitat que, després d'esperar, en tenguim més davant que no números disponibles, amb la qual cosa haurà perdut el temps i el viatge.

INSTAL·LACIONS

M. Mascaró

Avinguda Costa i Llobera, 34 - B

Tel. 56 27 10

ARTA

(Mallorca)

S'OFEREIXEN FEINES DE:

CONSTRUCCIÓ I DECORACIÓ

DE JARDINS

Joan Llabata Morey

Plaça Conqueridor, 8.

Telèfon: 83 52 44 - ARTA.

Sa Canova d'Artà

La premsa illenca ha anat publicant una publicitat signada per l'administrador de Malvina Deportivo Club, S. A. on s'informava el públic i les autoritats autonòmiques i locals que l'esmentada companyia és la propietària dels terrenys del camp de golf de Sa Canova, en oposició al que asseguren -deia l'anunci- Bahía Nova, S. A. i International Golf Club de Mallorca, S. A.

La història de Sa Canova és una història plena de conflictes, litigis i estranyes combinacions que, pel que sembla, no ha acabat; però el punt més interessanat de l'anunci és el darrer, on s'informa de la interposició d'una querrela criminal contra don Frank Rogger per la dissolució i liquidació fraudulenta (ho diu l'anunci) de Valo, S. A. en la qual querrela es descobreixen "las maquinaciones fraudulentas que ha llevado a cabo el Sr. Rogger, en convivencia con otras personas de relevancia local, respecto a Sa Canova de Artà".

"El Día 16", a l'edició del 28 de març recollia aquest fet i ampliava que "estas personas de relevancia local (...) serían el abogado que tramita los asuntos políticos de la sociedad y un corredor de comercio que trabaja para esta empresa [Bahía Nova, S. A.] desde hace varios años". També explicava el desconcert dels querellants pel retard de les diligències judicials i l'existència de sis demandes pendents en els jutjats de Ciutat. El mateix diari ampliava, diumenge dia 1, que Josep Melià Pericàs era acusat per un dels accionistes d'adquisició irregular d'accions. Dia 2 d'abril tota la premsa publicava un anunci de mitja pàgina on s'explicaven detalls per part dels demandants.



Bromes prenupcials.-

En Sebastià Gil, "Gori", ha estat notícia aquests dies passats a causa de la broma que els seus companys li feren com a preparació per al seu casament. Li avançaren el primer regal que va consistir en una camionada de grava descarregada davant el seu portal, a l'avinguda Argentina. Interrogat sobre aquest pas, en Sebastià va respondre tot gojós que, com que ell en duia moltes de fetes per endavant, no li quedaria més remei que llevar-la si no la volia però que "al mateix temps, ja tenc llevat posat per jo fer-ne més".

Bars sancionats.

Són dues les sancions de mig milió de pessetes que han estat imposades a distints bars centrats d'Artà. Això confirma la informació que avançàvem en l'edició anterior, especialment pel que fa als motius: renous nocturns i activitats no autoritzades. També podem afegir que les denúncies varen ser cursades, en el seu moment, per la Guàrdia Civil a causa de les protestes dels veïns, cansats de patir molèsties.

És possible que el valor de les multes imposades, suposant que es mantinguin després de les al·legacions, tenguí més valor persuasiu que no les advertències o les baixes sancions que fins ara s'havien produït.

Obres de Telefónica.

La companyia Telefónica està instal·lant un conducció subterrània al llarg de la carretera en direcció a Palma per ampliar els anllaços mitjançant cables de fibra òptica amb la resta de la xarxa. Aquest és el motiu de les obres mogudes a la sortida d'Artà.

Exposició d'olis

Avui dissabte a les 21 hores a Vora Vora s'inaugurarà una exposició d'olis de l'artista Teresa Reyes-Lorca.

* * *

millor 
Telex 69565 VGOR E G.A.T. 820

Calle Binicanel·la, 12 ☎ 585515/52 CALA MILLOR
Carretera C/la Agulla, 19 ☎ 564017 CALA RATJADA

AVANCE PRIMAVERA 90

ROMA, del 21 al 25/4. desde 29.900,-Pts.
PARIS, del 23 al 27/5. desde 37.900,-Pts.
AMSTERDAM, del 24 al 27/5... 39.950,-Pts.
CUBA: 10 dias por... 99.500,-Pts.

AMSTERDAM+BRUSELAS, del 24 al 27 de Mayo, desde 42.100,-pts.
Estos precios incluyen: Avión, Hotel de xxx, régimen A/D y seguro turístico.

DUSSELDORF: Avión más seguro turístico, del 24 al 27/5. 16.900,-Pts.

PUENTE 1º DE MAYO

PARIS, del 28/4 al 1/5 36.900,-Pts.
GALICIA, del 3 al 6/5. 29.500,-Pts.
FERIA DE SEVILLA, GRANADA Y CORDOBA, del 27/4 al 2/5 32.900,-Pts.



ABRIL NUEVOS EXITOS ★ ABRIL GRAN PROGRAMACION

DIA 1 ABRIL



DIA 2-3 ABRIL
EL SUEÑO DEL
MONO LOCO

DIA 4-5 ABRIL
LOS TRAMPOSOS
DE LA LOTO

6-7-8-9 ABRIL



DIA 7-8 MATINAL
MI AMIGO MAC

10-11 ABRIL
LA MUERTE NO MIENTE
12-13 ABRIL
NOCHE COMICA
4 PELICULAS

DIAS 14 Y 15 ABRIL
CINE PARA TODOS



DIAS 16-17 ABRIL
CRITTERS II



DIAS 18-19 ABRIL
JOVENES HALCONES

DIAS 20-21-22-23 ABRIL



DIAS 21-22 ABRIL MATINAL
VICEVERSA

DIA 24 ABRIL
MACARRONI

DIAS 29-30 ABRIL MATINAL: LAS AVENTURAS DE CHATRA

DIAS 28-29-30 ABRIL 1 MAYO



DIAS 25 Y 26 ABRIL
SIN PISTAS

DIA 27 ABRIL
SING Y TAP DANCING

RECEPTA ... Celler de CAN FARO



FRIT DE PASQUA

Es fregeixen patates. S'hi posa freixura de mè jove; Cebes tendres; Carxofes; Fonoll; Alls; Fulles de llorer; Xítxeros; Faves tendres; Sal.

Primer es fregeixen les patates i les carxofes, després s'hi mesclen els altres ingredients mencionats, i tot cou al foc durant uns vint minuts.

ara fa
25 anys

BELLPUIG, 8 d'abril de 1965, nº 65.

* De SILUETA DE MES destacam, a més de que ha començat la primavera, la participació de Pedro Matemales al "...Campeonato de Ajedrez de Mallorca...luchando en solitario y siendo la primera vez que participa...ha conseguido un magnífico 5º puesto..."

* En VOCES AUTORIZADAS i en motiu de la finalització del Campeonato de Ajedrez, en Santiago entrevista a Pedro Matemales que, com hem dit més amunt va aconseguir el 5è. lloc "...desconociendo la valía y juego de sus contrincantes, carencia absoluta de nociones sobre el jugar con anotaciones y reloj, tener que recorrer ciento cincuenta kilometros diarios..." Se li demana "...¿Cualidades que debe reunir un buen ajedrecista? - Inteligencia, sangre fría y muchísima paciencia. -En cuanto a ti, ¿cuál es tu principal defecto? -Los nervios..."

* A SABÍU QUE... recollim com a nota curiosa el cens de vehicles "...cotxos: 72; motos: 761..."

* De LA COLONIA DE SAN PEDRO poca cosa en podem treure. Només la notícia de la mort del que fou el seu primer vicari, Mn. Bartomeu Borrás Rodríguez que morí el 23 de

De La Colònia



A. Genovart

ASSEMBLEES AL CLUB NAUTIC

El passat dissabte, dia 17, tingueren lloc als locals del Club Nàutic dues Assemblees, la primera de caràcter ordinari i la segona extraordinari, encara que se celebraren una a continuació de l'altra. El local estava ple de socis, tot i que n'hi mancaven molts si es té en compte que actualment el nombre total és de 303.

El president Antoni Mus obrí la sessió, en castellà, per a aquells que no comprenen la nostra llengua (comença a ser hora que l'aprenquin) informant dels actes i millores realitzades durant l'any passat entre els que destac la instal·lació de la barrera automàtica a l'entrada del mollet, les classes d'optimisme i les regates, la inscripció a la Federació de Vela, el concurs de pesca de volantí i el conseqüent sopar, una paella feta al Caló, etc.

Tot seguit explicà la situació de la gestió d'ampliació del port. Un projecte que es presentà anys enrere aprovat per tots els organismes oficials, inclòs l'Ajuntament d'Artà, i que restava paralitzat des de l'any 1987 per mor de la llei de costes. Segons digué el president, pel desembre del 1989 se tingué una reunió seriosa i formal amb el Conseller Jeroni Saiz, a la que hi assistí el batle d'Artà; ambdós digueren de paraula que recolzaven les obres d'ampliació del port de refugi prometent que a mitjan mes de març es tendrien a punt els permisos. Ara que ja s'ha traspassat mitjan març se demana una mica més de paciència.

Segons explicà Antoni Mus, havien sorgit moltes dificultats perquè hi havia un projecte alternatiu que contemplava la construcció d'un superport amb capacitat per a 800 embarcacions; amb això no es digué res nou. N'hi havia molts que sabien que hi havia forts interessos de cara a fer negoci per part d'una immobiliària en la que es movia capital estranger. En el

capítol de l'economia s'ha de dir que el Club ha tancat l'exercici de l'any passat amb superàvit, la qual cosa fou de la satisfacció dels socis.

A l'Assemblea extraordinària, la Junta Directiva, complerts els quatre anys de mandat reglamentari, presentà la seva dimissió, anunciant a la vegada la seva intenció de tornar-se presentar a les properes eleccions. A tal efecte es constituí una taula electoral que quedà formada per Antoni Llaneras (Puceta), Joan Segura (De s'Aigo) i Joan Femenias (De Ciutat). Si no hi hagués cap candidatura nova automàticament quedaria de president el mateix que hi havia fins ara, i seria ell que nomenaria la nova Junta Directiva.

EL CENTRE CULTURAL CELEBRA LA SEVA ASSEMBLEA

El passat dia 30 de març, tingué lloc a les dependències del Centre Cultural una Assemblea General en la que es feu un repàs dels actes realitzats per l'entitat durant l'any 1989. Entre altres es poden destacar la cavalcada dels Reis, l'animació del carnaval, les festes de la Mare de Déu d'agost, excursions i algunes exposicions pictòriques. També es donà compte de l'exercici econòmic de l'any passat que acabà amb un saldo positiu.

CELEBRACIONS DE LA SETMANA SANTA

Diumenge del Ram: Benedicció de Rams a les 10 a Ca Ses Monges.

Dilluns Sant: Celebració de la Penitència a les 21.

Dijous Sant: Missa del Sant Sopar a les 20. Processó a les 22.

Divendres Sant: Celebració de la Mort de Jesús a les 20.

Dissabte Sant: Vetlla de Pasqua. Celebració de la Vetlla de Pasqua a les 20'30.

Diumenge de Pasqua: Processó de Crist Ressuscitat i Missa de Pasqua a les 10'30.

Respecte a l'any 1990, es parlà dels actes que es pensen dur a terme, així com emprendre algunes obres com enrajolar el saló d'actes i la sala d'exposicions i fer el cel·lars d'ambdues dependències.

TORNEIG DE PETANCA

El Club de la Tercera Edat ha organitzat un torneig de petanca al que ja hi ha inscrites 16 parelles. Aquest torneig començarà el proper dia 7 d'abril i acabarà dia 1 de maig; està previst donar la relació dels resultats i fer l'entrega de trofeus dia 6 de maig. Els darrers anys, s'ha incrementat molt a la Colònia l'afició a aquest joc que de cada dia té més entusiastes.

LA BIBLIOTECA PRESTA UN GRAN SERVEI

La Biblioteca Municipal instal·lada a les dependències del Centre Cultural, presta un gran servei especialment entre els joves i al·lotes que cursen els estudis de BUP. Tots els horabaixes s'obri al públic facilitant als estudiants els llibres de consulta que necessiten per realitzar les tasques escolars.

EL DILLUNS DE PASQUA A S'ERMITA

Com cada any, el dilluns de Pasqua anirem a s'ermita on celebrarem l'Eucaristia i compartirem la nostra germanor. Partirem a les 9'30 del matí de la Plaça. Hi quedau convidats tots.

NOTICIES

CELEBRACIONS
LITURGQUES
DE LA SETMANA
SANTA**Diumenge del Ram:**

Benedicció de Rams a les 10'30 al Convent i a les 11'45 a Sant Salvador.

Dimarts Sant: Celebració de la Penitència a les 21 a la Parròquia.

Dimecres Sant: Missa Crismal a la Seu a les 19'30.

Dijous Sant: Missa del Sant Sopar a les 18 al Convent i a les 20 a la Parròquia. La col·lecta és per Caritas.

Divendres Sant: Celebració de la Mort de Jesús a les 15 al Convent i a les 19'30 a la Parròquia.

Dissabte Sant: Vetlla de Pasqua a les 20'30 al Convent i a les 22 a la Parròquia.

Diumenge de Pasqua: Processó de Crist Ressuscitat i Missa de Pasqua a les 9.

PREPARACIO
ESPECIAL
PELS INFANTS 1ª
COMUNIO

La setmana de dia 23 al 27 d'abril a la Parròquia hi haurà una preparació especial pels nins i nines que han de fer la Primera Comunió enguany. Començarà a les 17'30.

PENSAMENTS

LA SETMANA SANTA

També se li diu la Gran Setmana. És la setmana més important de l'any litúrgic: la setmana més entranyable per a tot deixeble de Jesús. Per a molts actualment ja no és això. Els viatges i les vacances la buiden del seu contigut sagrat. És una llàstima!

Recordam els fets: Jesús de Natzaret venut per un dels seus; condemnat per les autoritats civils i religioses; mort en una creu i enterrat... però tres dies després el tornen a veure. Ha ressuscitat!

Revivim els fets: Els feim nostres i ens hi implicam. Perquè Jesús ha ressuscitat i viu encara amb nosaltres, ara podem reviure amb Ell el seu amor i la seva fidelitat al Pare i a nosaltres, els homes.

Diumenge de Rams: Després de les "aclamacions" populars de la benedicció dels rams, llegim la Passió de Jesús per a donar un sentit i un esperit a tota la setmana santa. Els cristians hauríem de llegir i meditar els relats de la Passió aquests dies. (Mt. 26 a 28).

Dijous Sant: Jesús donarà la vida a la Creu, però abans, a l'interior del Sopar Pasqual, es posa al servei de tots i es dona Ell mateix en l'Eucaristia. El do de la Creu es repetirà per sempre per a cada un dels qui creuran en Ell. "El que jo he fet, feis-ho també vosaltres". El deixeble de Jesús és aquell que va donant dia rera dia la seva vida per amor, posant-la al servei dels altres.

Divendres Sant: Jesús, víctima del pecat dels homes que no volen creure en la seva paraula i convertir-se, és fidel al Pare i als homes fins a la mort en una creu. El seu amor i la seva fidelitat salven la humanitat del seu pecat!

La Vetlla Pasqual: És la celebració més important de l'any litúrgic. És també la més rica de continguts. Tots els cristians ens hauríem de fer un deure d'assistir-hi i participar-hi mirant de viure i comprendre els diferents moments de la celebració. És la Pasqua. Tot el camí de la Quaresma hi estava orientat. És la gran festa, "La Festa" dels cristians. Celebrem l'esdeveniment que és la base de la nostra fe. Sant Pau ens dirà que si Crist no ha ressuscitat, la nostra fe no té sentit.

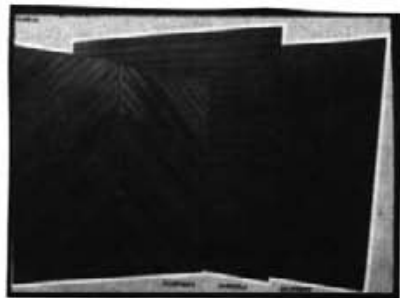
La Vetlla Pasqual ens presenta una síntesi de la Història de la Salvació: és la història de l'amor fidel per part de Déu.

La benedicció del Foc Nou amb el Ciri Pasqual ens recordaran que, enmig de les tenebres del nostre món, sempre brillarà amb novetat la resurrecció, la Llum de Crist, que és Camí, Veritat i Vida.

Els primers cristians passaven tota la nit en pregària per a preparar-se per a celebrar la Resurrecció del Senyor a les primeres clarors del diumenge. La Vetlla de Pasqua és una síntesi del que ells vivien. Mirem de participar-hi i de viure-la. Serà el final del nostre llarg camí de Quaresma.!

Andreu Genovard

MONTAJE



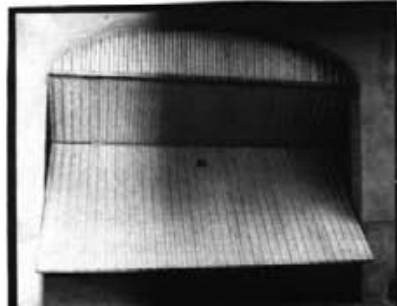
Kombi

PUERTAS BASCULANTES

MACHIMBRADO DE:
"NORTE Y TEKA"
CHAPA PEGASO
PINTADAS CON
DIFERENTES COLORES
SE LAS MONTAMOS EN
CUATRO HORAS
AUTOMATICAS Y CON
MANDO A DISTANCIA

C/. Pep Not, 59
Tel. 56 21 31 - A R T A.

SERVERA



Clasig

Ple extraordinari del 23 de març de 1990.

Aquesta sessió, com és habitual últimament, fou convocada amb caràcter d'urgència i ratificada -si la vista no ens falla- per onze dels dotze edils presents. L'únic que votà en contra fou el regidor Payeras, del PP.

Va haver-hi l'absència del regidor Artigues, del PSOE.

El mòbil d'aquest ple era l'Aprovació inicial, si escau, del Projecte de Delimitació del Sòl Urbà.

Escollírem una llarga explicació del Sr. Pastor en la qual proposava aplicar el ja aprovat Pla Inicial del gairebé etern projecte de Normes Subsidiàries d'Artà. Segons digué el Batle, hi ha alguns racons que manquen de servicis i que "si avui s'aprova la nostra proposta, ja es podrien començar a construir fins a planta i dos pisos, que és el que preveuen les NNSS".

El límit de construcció, segons poguérem sentir, és de 2'1 metres cúbics per metre quadrat de solar, és a dir, que un solar normal de dos-cents

metres quadrats admetrà edificació fins a quatre-cents vint metres cúbics.

El regidor Amorós, portaveu del CDS, manifestà l'acord amb la proposta, però digué que era una llàstima no poder-hi incloure tots els punts d'actuació prevists a les NNSS.

El Batle li manifestà que segons la seva creença molt prest seran aprovades inicialment, fora incloure-hi el tros pertanyent a Costes, ja que el contenciós del Govern Balear contra la Llei de Costes del Govern central retardarà la seva definitiva aprovació.

Acte seguit féu ús de la paraula el regidor Sureda, portaveu del PP, que digué "Com pot ser que les NNSS estiguin tan avançades? Si de veres hi estiguessin no ens hauríem conconvocat avui, amb urgència, per delimitar el sòl urbà. La celebració d'aquesta sessió demostra a les clares que estan endarrerides. Ja pel mes de novembre ens diguéreu que era qüestió de dos mesos". Es queixà de bell nou de la

manca d'informació de l'Alcaldia als Grups municipals, sobretot quan arriben informes del Consell o del Govern Balear.

Finalment va ser aprovada la proposta, de delimitació del sòl urbà del nucli d'Artà, sense incloure-hi les dels altres nuclis de població del terme. Votaren a favor els cinc regidors del Grup Independents, els dos del PSOE, i els del CDS. S'abstengueren els tres del PP.

A un dels darrers plens, com segurament recordareu, va ser autoritzada la urbanització d'un sector de Sos Monjos, just arran de l'Institut i, a més, es potestà el Batle per firmar el conveni en nom del Consistori. Ara es proposava autoritzar-lo per formalitzar la cessió dels terrenys que en l'esmentat conveni s'havien de destinar al Ministeri d'Educació i Ciència. I igualment per tramitar el proveïment d'aigua i electricitat. Va ser aprovat per unanimitat.

Ple extraordinari del 29 de març de 1990.

Segons explicà el sr. Batle, era necessària aquesta sessió de caràcter urgent perquè l'acord que s'hi prengui ha d'obrar en poder del Consell abans del dia primer d'abril.

Va haver-hi sis vots (per l'absència dels regidors de la majoria municipal srs. Gili i Artigues) a favor de declarar-lo urgent. L'oposició votà en contra (quatre vots, per absència del regidor sr. Obrador).

Acte seguit el sr. Pastor passà a explicar el segon punt de l'ordre del dia que era Aprovació, si escau, del projecte a incloure al Pla Territorial d'Equipaments Esportius del C.I.M. Cada any s'ha demanat la subvenció per fer les obres del Poliesportiu però mai no ens hi han inclòs. Enguany sembla que a la fi ens tocarà als artanencs rebre l'ajuda.

Es presenten totes les obres de Na Caragol, una segona pista, enllumenat, una pista de 25 x 12 m, un circuit de footing, una pista de petanca, etc. Tot puja a uns 39 milions dels qual se'n demanen el 75% de subvenció.

El regidor Amorós, del CDS, demana des de quan està en marxa

aquest Pla Territorial. Dos mesos, replicà el Batle. Insisteix el sr. Amorós "Sempre ens convocau en caràcter d'urgència i fa dos mesos que ho sabíeu, a més, fa un temps aprovarem cosa d'això". La rèplica del Batle va ser que el que s'havia d'aprovar era el projecte, redactar pel CIM i que havia arribat el dia anterior i la urgència era perquè abans del 31 s'ha de prendre l'acord. Després que la Secretària llegís algunes clàusules tècniques, passà a votació. Tots els regidors votaren favorablement.

Hi havia un tercer punt:

Tomeu Lliteras.

Ratificació dels acords per a la inclusió del projecte de cobrir la pista poliesportiva al Pla d'Equipaments Esportius del M.E.C. i la C.A. El Batle assenyalà al regidor sr. Amorós que segurament eren aquests acords el que l'havien confós en el punt anterior. Va ser ratificada per unanimitat.

Acabat el plenari, el regidor Sureda, del PP, digué que ells, a nivell de partit, instarien la concessió de la subvenció. El Batle contestà que trobava que era hora i que ho agrafia.

GERALD VINCENT Escola d'idiomes

ARTÀ: Plaça Conqueridor 11- Tl. 835014
PALMA: C/. Bartolomé Pou 53- Tl. 207345

* ANGLÈS, FRANCES, ALEMANY
* RECUPERACIÓ I REFORC D'EGB, BUP I COU.
* ANGLÈS A ANGLATERRA
NINS I ADULTS
(cursets especials d'estiu)
INFORMAU-VOS

Obres a Ses Païsses

Des de la passada tardor es duen a terme feines de neteja i restauració al poblat talaiòtic de Ses Païsses. Les obres formen part d'un important projecte de l'Ajuntament, subvencionat per la Conselleria de Cultura, que té com a finalitat l'acondicionament del recinte monumental per al seu aprofitament didàctic i turístic.

La primera fase del pla, que és la que s'ha desenvolupat fins ara, consistí en la neteja de vegetació dels monuments. Les feines foren realitzades per una brigada de Sefobasa, i supervisades per don Guillem Rosselló Bordoy, director del Museu de Mallorca.

En una segona fase, que ja s'ha posat en marxa, es realitzarà el vallat del recinte, la restauració de les parets i la col·locació d'una reixeta. També es projecta la instal·lació d'un portal que permeti l'accés només a peu, per tal d'evitar al màxim la degradació dels monuments.



La brigada netejant de vegetació els monuments

A llarg termini es contempla la creació de rutes de visita senyalitzades i l'edició d'una guia de passeig que

faciliti als visitants tota la informació necessària per conèixer millor la vida d'aquests remots avantpassats.

Apoyo a las PYMES Créditos

hasta el

Doce %

Inversiones en empresas (nuevas instalaciones, ampliaciones, reformas) de los sectores comercial e industrial. Subvenciones entre tres y seis puntos y medio del coste financiero del préstamo, según el tipo de inversión a realizar.

Desde 1983 la Conselleria de Comerç i Indústria ha tramitado 1.447 expedientes de créditos subvencionados de las PYMES; lo que ha supuesto más de 9.000.000.000 pesetas de inversión, 780.000.000 pesetas de subvención y la creación de más de 700 puestos de trabajo.

Información en la Conselleria de Comerç i Indústria

C/ Gran Via Asima, 4 B - 1ª Izquierda Polígono Son Castelló 07009 Palma de Mallorca Telfs. 72 60 47 - 72 64 41 - 72 60 43



CONSELLERIA DE COMERÇ I INDÚSTRIA
GOVERN BALEAR

Hípiques

A la reunió del dissabte 17 de març hem de destacar diversos aspectes. En primer lloc la victòria de **Polida**, poltra de tres anys de la quadra Na Borrassa que, conduïda per A. Tous, Gafarró, va rodar a 1'35"6. També el quart lloc de **Castañer** conduït pel novell J.J. Cladera, en categoria d'aprenents. A més, els dos tercers de **Marta de Courcel** a 1'27"1, i de l'egua **Junita**, a 1'26"2, en les respectives categories. Finalment, la victòria a la prova de galop de **Patricia**, l'egua de L. Pons.

El diumenge 18 de març, a Son Pardo, els representants artanencs tan sols feren dos tercers llocs: **Meravella**, a 1'29"1, i **Nostro VX**, a 1'24"7.

El dissabte 24 de març, a Manacor, bon paper dels artanencs. La petita i ràpida egua de Na Borrassa, **Mel**, conduïda per A. Tous, Gafarró, va fer tercer a 1'27"6. Una egua que demostra un estat de forma increïble és **Junita**, filla de **Hissouney**. Rodant a 1'23"6, va guanyar fàcilment en la categoria III, conduïda per S. Crespi, el seu conductor habitual. També aquest dia **Marta de Courcel**, l'egua dels germans Fuster, va demostrar la seva regularitat fent tercer. Rodà a 1'27"9.

Si l'altre dia dèiem que **Morellet** torna donar senyals de vida, la cosa s'ha confirmat totalment perquè el dia 25, a Son Pardo, va guanyar a 1'25"9. Aquest mateix diumenge es va produir una gran notícia en el món del trot: una cavall nacional, **Jaleo Piroška**, va abaixar el rècord de tots els temps aconseguit per un cavall nascut a les illes i el va situar a 1'17"5. **Jaleo Piroška** pertany a un vell conegut colonier, en Pere Sansó, d'es Merendero.

Els cracs artanencs.



Un error en la paginació del nostre número anterior va fer que la ressenya referida a **Faula** sortís amb una foto que corresponia a una altra notícia. Avui refeim l'errada i, a més de facilitar els antecedents, publicam la foto de la filla d'en **Giato** i l'espina de foc, n'**Aixalda Dior**.

|Carioca II (1'26)
 |Quito (1'19)|
 | | |Arlette II (1'22)
 |Giato (1'19)|
 | | |Ifeal (1'23)
 | | |Iurnia (1'23)|
 | | |Icom Toi RL (1'21)
Faula |
 | | |IJoos Pride
 | | |IDior |
 | | |Aixalda Dior| |ITunis
 | | |
 | | |ILady Kid

esport escolar

CAMPIONAT DE TENNIS TAULA

Els passats 24 i 31 de Març es van celebrar al Col·legi de Sant Salvador els Campionats Comarcals per equips de Tennis de Taula. Els guanyadors foren:

ALEVINS: Col·legi de Na Caragol
INFANTILS: Col·legi de Sant Salvador
CADET MASCULÍ: C. de Na Caragol
CADET FEMENÍ: C. de Sant Salvador

A continuació es va fer la selecció que representarà a la Comarca a la Fase Insular que es disputa cada dissabte a partir del 7 d'Abril

fins el 26 de Maig, en el Principes d'Espanya.

Els seleccionats foren:

ALEVINS: Toni Gayà (S. Bonaventura),
 Jaume Cabrer i Rafel Garau (Na Caragol) i Rafel Caldentey (Sant Salvador)

INFANTILS: Guillem Caldentey i Fco Garcia Païsa (Sant Salvador), Fco Vicens (Na Caragol) i Pedro Victor (Sant Bonaventura).

CADET FEMENÍ: Jennifer Crespo, Mgta Garau, Mgta Lliteras (Sant Salvador)
CADET MASCULÍ: Pedro Ginard i Miquel Píris (Na Caragol), Manolo Ortega i Tomeu Martí (Sant Salvador)



UN, QUE SEMPRE TE L'ANTENA PARABOLICA en marxa, l'altre dia de pagès, vaig escoltar per freqüència modulada, una conversa entre dos galdiots filòlegs que tiraven rall sobre les diferències, avantatges i desavantatges entre el català i el castellà. Es tracta de dos rellius un poc curts de tou. El més magrot i allargat, és un enaltidor de la grandeur del castellà. L'altre, bastant cordat de seu, absolutament acèrrim de la parla dels hereus de Don Pompeu (aquí, no hàgin sospites. No ni ha ningun de barbut). Tot seguit vos oferesc la barxada completa de la discussió. "Mira. A mi no em venguin en cuentos de la Mare Celestina. Es catalanot, mai estarà a s'altura des castellà, perquè diguent castellà dic espanyol. Sí, fiet. La lengua de los trescientos millones". "Molt bé. Si tens coratge, mostra'm com. Dona'm sopes". "De quines els se vols? De matances, escaldades, de peix, seques, alises, broixes o de sa fonda Randa?" "De ses que vulguis". "Idò en menjaràs de superlatives i d'etimològiques". "Para taula que sa saliva m'empeny". "Per exemple: lejos". "Lluny". "Lejísimo". "Enforissim". "Redelejísimo". "A ca liorna". "Más allá". "D'ençà d'allà". "En tierra de nadie". "A Son Tirurany". "A través de los tiempos". "Allà on no s'hi plou". "Al final de lo acabado". "Acabares xítxeros". "Al quinto coño". "A Ca Déu". "Allende los mares". "An es clot d'Holanda". "Más arriba que el cielo". "Veinat de l'infern". "Al otro mundo". "A Son Curt". "Vete a freir espárragos". "Posa s'oli a sa pella, voràs". "Bueno, bueno. Vols que ho deixem anar?" "No fotre. Segueix si pots". "Si puc? Ara ho veuràs. Escolta. Imagina't que tu ets un locutor de televisió i transmits una corrida de toros. Después de saludar als telespectadors, surt el primer toro, que és de sa ganaderia d'En Miura. Com traduïries an es català lo sigüent: Damas i caballeros. Sale el primer toro de la tarde y procede de la terrorífica divisa de Don Eduardo Miura. Es un toro colorado, ojo de perdiz, corniveleto, astifino, listón, calcetero, berrendo, cariavacado, rabón, entrepelado, bragado y meano. Ante

Xerrim-Xerram



él, tenemos al maestro Caga-ancho dispuesto a abrirse para dibujarnos los reglamentarios lances de capa". "Dames i cavallers. Surt el primer brau de la tarda procedent de la terrorífica ramaderia i divisa de Don Eduard Miura. Es un brau roig (però de dretes), llampat i ull de perdiu, banyut, banyafina, faixat, peu blanc, esquitxat, nassarrut, coa curtó, melat, pixador clapat i collonera blanca. Davant seu... "No seguesquis que m'has mort. Me has sacat las castañas del fuego". No cal dir que un interlocutor és un peninsular de la Península Ibèrica i l'altre un artanenc de la part baixa.

QUE TAL, BERGANTS I BERGANTES EN EDAT DE MEREIXER? Com vos trobau de salut? Fan efecte les caminades i la dieta antigreixos prescrita pel nutròleg de Son Amagridor? Si és així, continuau l'endemera. No fa el cas si per les contrades del llit sobren llençols i manquen popes. El que importa de valent és conservar "la línia". Una dona allanguida i prima com un bacallà, per necessari només la recordam dels temps de la guerra civil. Llavors un metge aprimalloms tenia tantes feines com una rata a una perruqueria de senyores. Pensau, germanes meves, que per aquells entorns, fins i tot les espadnyes tornaven grans. Els peus pareixien massetes de tambor i les costelles barrerons de carro. Tem que a les clientes de Son Amagridor, no les passi dos reials del mateix. Allà on manca mena, sobren rucs. Si no feis el cap viu, anau a darrera tornar tan ruades com les olives pansides. Per això, teniu la gran oportunitat. Ara ve Pasqua. Menjau panades. Amb quatre panxades

de frit i robiols, anireu eixerevides i grespos frescos.

QUE NO VENEN A DEMANAR-VOS DINERS els joves de la família? Els qui tenen fills, néts i nebots ja saben el que toca. A munyir el compte corrent s'ha dit. Els jovenells han de trespasar món. Avui, estrènyer-li cap a Barcelona o Madrid és una baixesa per lluir el monyo, com a poc s'ha de pujar a París i millor si es visita la pàtria de Don Miquel Clapat. La cosa com més va més s'envela. I bé que fan si poden. Ara hi són a temps. Per tant, que no deixin ses manades pes rostoll. Ja ho deien aquells dos universals cap d'ala d'En Tomeu Sunyer i En Jaume Massanet, Lluïset. L'amo En Tomeu, després d'una venturera ocasió, sempre posava barres a la cloenda: "A vivir, que la vida es un soplo y eso se apaga". Mentres que l'amo En Jaume, donava llandera filosòfica al viure avui, "que el sol jamás sale de noche. Y a ver el guapo que me quite lo bailado. Yo, como la Bella Otero. La tinta en el tintero y la sal en el salero". A viatjar toquen. Que ho troben lleig? Que cloguin els ulls, a altres forns pasten i la porta que la tanqui qui l'ha oberta, perquè el darrer procura passar de l'is. Jo no surt des portal i si tengués possibles aniria a la "Conxinxina", país tropical que cau a la dreta de Ses Maganetes i a l'esquerra de Na Tenebrelles, tirant tot dret cap a Ciutadella. Com que sa perdiu no arriba an es mitjà, a ca meva faré l'invent. Bones festes i el mateix consell sanitari d'antany: tirau de la cadena!

ENDEVINETA

d'en Pere Xim

Solució al n° 23:

"Un errat de comptes"

A una casa dins Artà li falta mà de metge, necessita reformar, perquè qui dins ella està prest patirà mal de fetge. Tots els qui hi solem anar si no li encenem sa metxa es qui toca no ho farà. Vaja una casa més lletja.

Solució al proper número